

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.276/2014/16.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2015. május hó 27. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A különös kegyetlenséggel, nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2014. május hó 12. napján kelt 10.B.704/2012/52. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott cselekményeinek minősítésénél az 1978. évi IV. törvényre utal.

A testi épséget sértő cselekmény esetében visszaeső.

A bűnjelek megsemmisítésénél „az iratok között rendeli kezelni” rendelkezést mellőzi.

A vádlott által viselendő bűnügyi költség összegét akként változtatja meg, hogy az összesen felmerült bűnügyi költségből 2.214.572 (kettőmillió-kettőszáztizennégyezer-ötszázhetvenkettő) forintot köteles megfizetni az államnak, míg a fennmaradó 557.213 (ötszázötvenhétezer-kettőszáztizenhárom) forintot az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék megismételt eljárásban hozott, 2014. május hó 12. napján kihirdetett 10.B.704/2012/52. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében (Btk.170.§ (1) és (5) bekezdései) és kifosztás büntetében (Btk. 322.§ (1) bek. b/ pontja), s ezért őt mint különös visszaesőt - halmazati büntetésül - tíz év börtönbüntetésre és nyolc év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ügydöntő határozat ellen az ügyész téves minősítés miatt és a büntetés súlyosításáért jelentett be fellebbezést, míg a vádlott és a védő felmentésért éltek perorvoslattal.

A **Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség** BF. 46/2013/12. számú átiratában és képviselője a másodfokú nyilvános ülésen a bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta egyben a védelmi perorvoslatot alaptalannak ítélte.

Rámutatott, hogy a törvényszék a megismételt eljárásban a hatályon kívül helyező végzésben adott iránymutatásnak megfelelően, az eljárási szabályokat megtartva folytatta le a bizonyítási eljárást. Ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve, a lehetséges körben beszerezte és tárgyalás anyagává tette a bizonyítékokat. Az általa megállapított tényállás azonban részben megalapozatlan, egyrészt hiányos mivel nem rögzíti, hogy 5-6 rendbeli erőbehatás következtében a sértett 28 különálló sérülést szenvedett el, - másrészt iratellenesen, a szakvéleménytől eltérően tartalmazza, hogy a vádlott közepes erővel térdelt a sértett mellkasába.

A tényállás megalapozatlansága az iratok alapján történő kiegészítéssel, illetve helyesbítéssel orvosolható és így másodfokú felülbírálatra alkalmas.

A törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, akiknek a cselekményét azonban tévesen minősítette. A terhelt nem adott magyarázatot rá, hogy miért keletkezett köztük nézeteltérés. A kiterjedt bántalmazásnak csak az lehetett az oka, hogy a vádlott meg akarta szerezni a sértett értékeit. Az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően a vádlotti bántalmazást, valamint hogy a vádlott a sértett kezéről a karórát lecsatolta, a szekrényekben kutatott, majd a lakás elhagyása előtt ujjlenyomatait több helyről letörölte és ezekből nem vonta le azt a következtetést, hogy az elkövető szándéka eshetőlegesen kiterjedt a sértett életének kioltására, s ezen túlmenően értékek megszerzésére is irányult.

Indítványozta, hogy az ítélet az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a vádlott cselekményét - a 2012. évi C. törvény alkalmazásával - minősítse a 160. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés b/ és d/ pontjai szerint minősülő nyereségvágyból és különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntetettének. Ezért a cselekményhez igazodó joghátránnyként alkalmazza a vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztést és rendelkezzen a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

E változtatást meghaladóan a helytálló járulékos rendelkezések tekintetében az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A védő perbeszédében a felmentést célzó fellebbezést azzal tartotta fenn, hogy vádlott bűnösségének megállapítását kizárólag az óra eltulajdonításával kapcsolatban látja megállapíthatónak.

Kétségbe vonta, hogy a sértettet bántalmazó személy a vádlott volna. Azt is vitatta, hogy a tényállás szerinti tettelegesség ölési szándékkal történt volna, mivel a bordatöréssel, még mozgásra és kommunikációra képes állapotban otthagyt a sértett halálának bekövetkeztével a bántalmazónak nem kellett számolnia. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a vádlott büntetőjogi felelősséggel kizárólag a sértett órájának eltulajdonítása miatt tartozik.

A vádlott felszólalásában továbbra is tagadta az elsőfokon terhére rótt bűncselekmények elkövetését. Korábbi védekezését megismételve hivatkozott rá, hogy előzetes megbeszélést követően ment fel a sértett lakására, ahol köztük nézeteltérés, konfliktus nem alakult ki és nem is bántotta az idős férfit, akinek a konyhai polcon lévő karóráját a táskájába tette. Távozásakor az óra elvételét nem észlelő sértett a lépcsőház kapujáig kísérte. Kétségbe vonta, hogy a sértett levetkőzött volna. Hangsúlyozta, hogy távozása után, más személy részéről szenvedhette el a sértett azt a bántalmazást, amely a halálához vezetett. Később azért hívta fel telefonon, hogy kipuhatolja, észrevette-e a sértett órájának eltűnését.

Annak a feltevésének adott hangot, hogy koncepciós nyomozás folyt az ügyben, s előélete miatt a nyomozó hatóság ahelyett, hogy a tényleges elkövető felkutatására törekedett volna, őt tekintette terheltnek.

Az utolsó szó jogán a testi sértés és kifosztás alóli felmentését kérte, míg az óra eltulajdonításával kapcsolatban megbánását hangoztatta.

A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság az ellentétes irányú perorvoslatok alapján eljárva, a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált a Fővárosi Törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a Be. megismételt eljárásra vonatkozó XVI. Fejezete alapján, a perrendi szabályok szerint, kellő alapossággal és körültekintéssel folytatta le. Ennek során a Be. 554/B § g/ pontja értelmében kiemelt jelentőségű ügyben betartotta a Be. XXVIII/A Fejezetében foglalt törvényi előírásokat is.

A törvényszék a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében adott iránymutatásnak megfelelően eleget tett a Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek, ekként a tényállás alapos és hiánytalan felderítéséhez valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyíték rendelkezésre áll.

A megismételt eljárásban az 1., 2., 3., 4. és 5. számú tanúk újbóli tanúkenti kihallgatása az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával történt.

A törvényszék az orvosszakértői vélemények között mutatkozó eltérések kiküszöbölése érdekében újabb szakértői véleményeket szerzett be, majd a szakvéleményt adó orvosszakértőket a tárgyaláson részletesen megnyilatkoztatta.

Az elsőfokú bíróság ismertette a hemogenetikus, toxikológus, pszichológus és elmeorvos-szakértői szakvéleményeket, s mindazokat az okirati bizonyítékokat: helyszíni szemle és halottszemle jegyzőkönyveket, rendőri jelentéseket, híváslistákat, amelyek az ügy eldöntése szempontjából releváns adatokat tartalmaznak, következésképpen kizárólag a tárgyalás anyagává tett bizonyítékot használt fel.

A törvényszék által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, a történeti tényállás azonban - a lakás leírása, a helyszínen talált pénztárca, a vádlott testi alkata, a terhelt bűncselekményt követő telefonhívása tekintetében - hiányos, továbbá a sértett sérüléseivel kapcsolatban kiegészítésre és helyesbítésre szorul.

A tényállás hiányosságából fakadó, a Be. 351. § (2) bekezdés b/ pontjában írt megalapozatlanságot a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja szerint az iratok tartalma alapján a következők szerint orvosolta:

- a sértett a négyemeletes épület első emeletén lakott.
- A lakás bejárati ajtaján három hengerzárbetéttel üzemelő zárszerkezet volt a talajszíntől 98, 119 és 137 centiméteres magasságban. Az alsó, külső oldalán fix húzógombos zárcímkével szerelt biztonsági zár kívülről csak kulccsal volt nyitható. A középső hevederzár volt, míg a felső zár a belső oldalon felcsavarozott forgógommbal üzemelt. A bejárati ajtóhoz három darab kulcs tartozott, amelyből a vádbeli időben egyik a sértett lányánál, másik a biztonsági hívót üzemeltető cégnél volt, a sértett használatában lévő harmadikat pedig a helyszíni szemle során a bejárati ajtó mögött egy kulcstartóra felakasztva találták.
- A sértett holtesttének megtalálásakor egyik zár sem volt bezárt állapotban, a kilincsre zárt ajtó kívülről csak kulccsal volt nyitható és az alsó-, a felső valamint a hevederzár is sértetlen állapotban voltak, rajtuk semmilyen elváltozás nem mutatkozott.
- A lakás nagyszobájában a holttesttől balra, mintegy egy méter távolságban, a baloldali falsíkon elhelyezett polcrendszer második polcának jobb oldalán Body Guard segélyhívó berendezés volt, mellette gumipántos személyi jelzővel. A sértett pénztárcája, a benne lévő 2000 forint készpénzzel ugyanebben a helyiségben volt, annak a fotelnak az ülőfelületén,

amihez a holttest támaszkodott. *(helyszíni szemle jegyzőkönyv - nyomozati iratok 119-141. oldalai)*

- A vádlott a vádbeli időben 165 centiméter magas és 75 kilogramm súlyú, erős testalkatú volt. *(bírószági iratokból a Közép-Magyarországi Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság 12-07256/2008/0013 számú irata és a vádlott másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata)*
- a sértett a vádlotti bántalmazás következtében a középső kulcsonti vonalban jobb és baloldali IV., V. és VI. bordáinak a törésvonalak mellett vérbeszűrődéssel járó törését, valamint arcán: a jobb szem, az alsó ajak, az állcsúcs, valamint a kézfejek és bal kéz a lábszárak, továbbá a bal csípő és tomporóják sérüléseit szenvedte el.
A nyakcsigolya-sérülés órákkal a bántalmazás elszívését követően, a sértett arccal történő földre zuhanása következtében alakult ki, amely az arc és a kiálló végtágrészek többszörös sérülésével járt.
A csigolyák szétválása a halál bekövetkeztében szerepet nem játszott, önmagában nyolc napon túl, mintegy 6-8 hónap alatt gyógyult volna.
Az arc további (homlok, orrhát, orrcsúcs, mindkét pofacsont) sérülései, valamint a vállcsúcsokon, a könyökcsúcsokon, a térdtájékokon lévő sérülések a sértett életben maradása esetén együttesen is 8 napon belül gyógyulóak lettek volna. *(1015-6/ETT/ISZT/2014. igazságügyi orvosszakértői vélemény és a szakértők 2014. május 5-i tárgyalási meghallgatása - 52./sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv)*
- A vádlott 2008. augusztus 3. napján 10 óra 29 perc 50 másodperckor telefonált a sértett lakására. *(nyomozati iratok II. kötet 597. oldala)*

A fenti kiegészítéssel a tényállás hiánytalan, minden tekintetben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, ezért megalapozott, amely a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében alkalmas rá, hogy a felülbírálat során a másodfokú bíróság határozatát arra alapozza.

Az elsőfokú bíróság az általa teljeskörűen beszerzett bizonyítékokat önmagukban és egymással is összevetve, a Be.4.§ (2) bekezdésében írtak szem előtt tartásával járt el, a kétséget kizáróan nem bizonyított tényeket a vádlott javára értékelte. Mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről rendkívül részletesen számot adott, indokolási kötelezettségének is messzemenően eleget tett. A törvényszék az azt cáfoló bizonyítékok tükrében kellő indokkal vetette el a vádlott védekezését.

A vádlott az eljárás során az általa megismert bizonyítékok figyelembe vételével többféle védekezést terjesztett elő, amelyekben közös volt, hogy a sértettet nem bántalmazta, vele semmilyen konfliktusba nem keveredett, - csupán pillanatnyi távollétét kihasználva az óráját tulajdonította el, amit később értékesített. Végig arra utalt, hogy a sértett életének kioltása más elkövetőnek róható fel.

A vádlott tartalmában többször módosított védekezését a rendelkezésre álló bizonyítékok megnyugtatóan cáfolták, ezek alapján a másként történés lehetősége kizárható volt.

Nem igazolta a vádlottnak a lakásban tartózkodás időtartamára vonatkozó előadását az 5. számú tanú vallomása, amelyet kifejezetten megerősített az a körülmény, hogy az általa használt mobiltelefon órákkal a vádlott sértett lakásába menetelét követően (18 óra 54 perckor) is a vádbeli helyszíntől mintegy 500 méterre lévő toronyra csatlakozott.

A lakásba való erőszakos bemenetel lehetőségét a helyszíni szemle során rögzített körülmények (a záruk sértetlensége, a kulcsok megléte) kizárták, miként azt is, hogy illetéktelen személy a lakás kulcsával juthatott volna be az épületbe.

A vádlott azirányú védekezését, hogy a sértett őt lekísérte, egyértelműen cáfolja, hogy a sértett a vádlott távozásakor még a közelében lévő pánikgomb megnyomásával való segélykérésre sem volt képes, nemhogy a terheltet a földsintre lekísérni. Ez azt is cáfolja, hogy a sértett a vádlott távozása után vetkőzött volna meztelenre.

Az is említésre méltó, hogy zárvatársának a vádlott akkor állította, hogy emberölés miatt (amelynek egy óra elvétele is része) tartják fogva, amikor a nyomozó hatóság még csak testi sértés elkövetésével gyanúsította és a megalapozott gyanúban óra elvétele sem szerepelt.

A mosogatóban lévő poharakról azonosított DNS-mintából kétséget kizáró tény, hogy a vádlott járt a sértett lakásán. Az eltulajdonított óráról megállapítható, hogy a sértett kezéről vették le, azt az 5. számú tanú fényképről azonosította.

A sértett a bántalmazásból származó sérüléseit saját lakásában, olyan személytől szenvedte el, akit oda maga engedett be. Mivel a vádlott távozása után a sértett már nem volt olyan helyzetben, hogy a lakás ajtaját kinyissa, hisz még a pánikgombig sem volt képes eljutni, bántalmazásból eredő sérüléseit csak a terhelt okozhatta.

Az elkövetés konkrét körülményei között vizsgálni kell egyfelől az elkövető, másfelől a sértett életkorát, egészségi és fizikai állapotát is. A vádlott kétségbe vonta, hogy a képes lett volna olyan erő kifejtésére, amely a sértett vádbeli sérüléseinek előidézéséhez szükséges. Ezzel szemben a 86 éves sértetthez képest a vádlott kifejezetten jó erőben volt és - élettársa állítása, valamint az azt alátámasztó, 2008. július 9-i rendőri jelentés szerint is - gyakran tanúsított tetteges magatartást. *(nyomozati iratok III. kötet 1361-1363. oldalak)* Ezzel egybecseng az orvosszakértői vélemény, amely szerint a terhelt rendelkezett a vádbeli bántalmazáshoz szükséges fizikai erővel.

A lakásban történtek tekintetében kétséget kizáróan megállapítható, hogy a vádlott és a sértett között valamilyen konfliktus keletkezett, ami dulakodásba torkollott. Ennek során a vádlott két-három ízben az arcán megütötte a sértettet, akit az alsó végtagjain, illetve a csípő és combtájékán öt-hat esetben meg is rúgott. A sértett dulakodás közbeni védekezésére utal a csuklótájék sérülése, amely létrejöhetett védekező mechanizmus során elhárító mozdulatként is.

Ezt követően a hanyattfekvő testhelyzetben földre került sértett mellkasának középső részére rálépve, vagy arra térdelve, közepes erővel okozta mindkét oldal sorozat-bordatörését. Ezzel kapcsolatban az 1015-6/ETT/ISZT/2014. számú szakértői vélemény még nagyerejű erőbehatást tételezett fel, ezt azonban a szakértők tárgyalási meghallgatásuk során - a sértett életkorából adódó csonttritkulást is figyelembe véve - úgy módosították, hogy **közepes** intenzitású erőbehatás valószínűsíthető. *(52./ sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 2-3. oldalai)*

A halállal oksági kapcsolatban álló sorozat-bordatörés elszenvedése után a sértett nagy fájdalom és légzési nehezítettség mellett kisebb helyváltozásra képes volt és még hat-nyolc órát élhetett.

A nyaki gerincsérülés indirekt módon, a nyak nagyerejű túlmozgása következtében rövid idővel a halála előtt következett be. Számos olyan hámphorzsolós, repesztett jellegű sérülés van a kiemelkedő területeken, ami arcra esésnél jellegzetes. A sértett homlok, orrhát, járomcsont környezetében lévő sérülései az ilyen keletkezési mechanizmust erősítik meg. *(52./sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldala)*

A fentiekből következik, hogy a vádlottnak felróható tettegesség bizonyíthatóan nem terjed ki az elesésből adódó nyakcsigolya- és az ahhoz kapcsolódó lágyrész-sérülésekre, amelyek távozása után is keletkezhettek.

Az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. büntető jogegységi határozat szerint a szándékos emberölés és a halált okozó testi sértés elhatárolása az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet.

Emberölés esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben a halált okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul és az eredmény tekintetében csak gondatlanság állhat fenn. Ez utóbbi bűncselekmény kapcsán az elkövető tudatában - a tőle elvárható figyelem, körütekintés elmulasztása miatt - fel sem merül a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetősége, vagy ha igen, azt nem kívánja, nem nyugszik bele abba, hanem könnyelműen bíz az elmaradásában.

Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre vagy testi sértésre, illetőleg egészségsértésre irányult-e: jelentős mértékben a kívülvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.

Az emberölésre, illetőleg a testi sértésre irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskori tudattartalomra a tárgyi (objektív) és az alanyi (szubjektív) tényezők közül lehet következtetni.

A tárgyi tényezők körében a vádlott által eszközhasználat nélkül kifejtett erőbehatások száma, azok intenzitása (a legsúlyosabb közepes erejű) nem utalnak élet kioltása iránti szándéokra. A mellkasra irányuló erőbehatás az emberi test olyan részére irányult, amely életfontosságú szerveket tartalmaz. A legsúlyosabb eredményként előállott töréses sérülés helyéből és jellegéből azonban nem lehet arra következtetést levonni, hogy az elkövető ölésre irányuló szándékkal cselekedett. A sorozatbortörés ugyanis általában nem vezet a sértett azonnali vagy rövid idő alatt bekövetkező, esetleg csak műtéti úton elhárítható halálához. A bántalmazással előidézett sérülések helyéből és jellegéből sem lehet tehát a vádlott ölési szándékára következtetni.

A terhelt cselekmény elkövetése után tanúsított magatartása, miszerint három nappal később a sértett lakására telefonált, ugyancsak azt valószínűsíti, hogy a sértett életben maradásában bízott.

Az alanyi tényezők körében az elkövető személyi tulajdonságai, az elkövetéskori (aktuális) személyiség jön figyelembe. A vádlottat korábban idős férfiak sérelmére elkövetett rablások miatt ítélték el, ahol hirdetésekre jelentkezve férközött a sértettek bizalmába, majd a lakásukon őket altatószerrel elkábította, s bódultságukat kihasználva értékeiket megszerezte. Az elkövetőt alkalmi kapcsolat fűzte a sértetthez, érzelmi kötődés és egyéb alanyi mozzanatok nem váltak ismertté. A cselekményt kiváltó indítók (motívum) sem tisztázható, mivel a terhelt a konfliktus keletkezését tagadta.

Az elkövető és a sértett életkorát, egészségi és fizikai állapotát vizsgálva az állapítható meg, hogy a korához képest jó kondícióban lévő sértettnél 48 évvel fiatalabb, erős testi felépítésű vádlott lényegesen nagyobb erő kifejtésre volt képes.

Halált okozó testi sértés valósul meg ha az elkövető szándékos cselekménye testi sértés előidézésére irányul, de a magatartással okozati összefüggésben a sértett halála is bekövetkezik, viszont az elkövetőt a halálos eredmény tekintetében csak gondatlanság terheli.

A halált okozó testi sértés elkövetési magatartása szempontjából közömbös, hogy az elkövető a testi sértés alapesetére, minősített esetére vagy éppen életveszély okozására irányuló szándékkal valósítja-e meg a cselekményt. Az elkövetési magatartás és a bekövetkezett halál között az okozati összefüggés megállapítható, mivel a testi sértési cselekmény indította el elő az okfolyamatot, amely a halál bekövetkezéséhez vezetett. A halálos eredmény viszonylatában a gondatlanság enyhébb formája áll fenn, mivel a terhelt a tőle elvárható figyelmet, körütekintést elmulasztva hagyta sorsára a bortörése miatt légzési nehézséget mutató idős sértettet, akinek rövid időn belüli orvosi ellátása esetén élete megmenthető lett volna. A bántalmazás következtében beállott eredmény tekintetében ekként negligentia (1978. évi IV. törvény 14.§ II. fordulata) állapítható meg.

Az óra megszerzésével kapcsolatban nem nyert alátámasztást, hogy a vádlottat rablási szándék vezette volna. A karóra erőszakos megszerzését kifejezetten cáfolta az orvosszakértői vélemény, amely kategórikusan kizárta, hogy a sértett bal kézfején lévő sérülése keletkezhetett volna az óra erőszakos levétele során. Arra sem merült fel adat, hogy a terhelt általa megszerzett vagyon megtartása érdekében bántalmazta volna a sértettet. Ez ellen szól a szembetűnő helyen a benne lévő pénzzel együtt hátrahagyott pénztárca.

Ugyanakkor a holttest bal csuklóján sűrűfényben látható vált óra csatjának lenyomata - a tanúvallomásokkal összhangban - azt támasztotta alá, hogy a sértett karóját az elkövetéskor sem vette le, hanem magán viselte. Bizonyossággal csak arra lehetett következtetést levonni, hogy a vádlott a bántalmazást követően vette le a sértett kezéről a karórát, következésképpen elvételi szándéka a testi sértés elkövetése után alakult ki.

A törvényszék a kiegészítéssel másodfokon is irányadó megalapozott történeti tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, akivel szemben az elkövetéskori Btk-t alkalmazta.

A Btk. 2.§-a alapján főszabály szerint a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni, az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény akkor alkalmazandó, ha a cselekmény nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el.

A két törvény rendelkezéseinek egybevetésével egyetértett az ítélet tábla a törvényszék álláspontjával, figyelemmel arra, hogy bár a cselekmények büntetési tétele, végrehajtási fokozata, a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezések azonosak, - a büntetés kiszabásának elveit vizsgálva az elbíráláskor hatályos törvény középértékű büntetés kiszabását írja elő, továbbá a különös visszaesőkre kiszabható büntetés keretének felső határát jelentősen (tizenöt évről huszonöt évre) megemelő rendelkezései kifejezetten hátrányosak.

A kifejtettek szerint a törvényszék helyesen minősítette az elkövetéskori törvény szerint a vádlott cselekményeit az 1978. évi IV. törvény 170.§-ának (1) bekezdésébe ütköző, de az (5) bekezdése szerint minősülő halált okozó testi sértés büntettének és a Btk. 322.§ (1) bekezdés b/ pontja szerinti kifosztás büntettének. A határozat rendelkező része azonban nem tartalmaz utalást arra, hogy melyik törvény alkalmazásával állapította meg az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét, ezért ezt a másodfokú bíróság pótolta.

A Fővárosi Törvényszék a testi épséget sértő illetve vagyon elleni bűncselekményben bűnösnek kimondott vádlottal, mint különös visszaesővel szemben szabott ki halmazati büntetést.

A Be. 258.§ (2) bek. f) pontja értelmében az ítélet bevezető részében fel kell tüntetni az egyéb rendelkezéseket. A büntetés kiszabásával összefüggő rendelkezés annak megállapítása, hogy az elkövető visszaesőként, különös visszaesőként vagy többszörös visszaesőként követte el a bűncselekményt.

Az 1978. évi IV. törvény 137.§ 15./ pontja értelmében különös visszaeső az a visszaeső, aki mindét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű cselekményt követ el.

A különös visszaesés szempontjából ugyanolyan cselekmény az, amely a Btk Különös Részében egyazon tényállás alá esik, függetlenül attól, hogy a korábbi vagy az elbírálás alatt álló bűncselekmény büntett vagy vétség-e, kísérlet vagy befejezett-e, tettesként vagy részesként valósították-e meg. A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmények - a Btk. 333.§ 4./ pontja szerinti értelmező rendelkezés figyelembevételével - a vagyon elleni bűncselekmények.

A vádlott visszaesést megalapozó, rablás miatti elítélése ekként csak a kifosztás, mint erőszakos vagyon elleni cselekmény vonatkozásában eredményez különös visszaesői minőséget, míg a testi sértéses cselekmény tekintetében a terhelt a Btk. 137.§ 14./ pontjában írt visszaeső. Ennek megfelelően az elkövető személyi minősültségét a testi sértés vonatkozásában a másodfokú bíróság helyesbítette.

A vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott börtönbüntetés az elkövetett cselekménnyel arányban álló, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességhez igazodó joghátrány, amely sem kirívóan enyhének, sem súlyosnak nem tekinthető, így megváltoztatására nincs kellő indok.

Az alkalmazott mellékbüntetés is törvényes, mértékében a szabadságvesztés tartamához igazodó.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az előzetes fogvatartás beszámítására és a feltételes szabadságra vonatkozó járulékos rendelkezései megfelelnek az anyagi jogi szabályoknak.

A bűnjelekről kimerítően és a törvénynek megfelelően rendelkezett az elsőfokú bíróság, azonban bűnjeltárgy nélkül rögzítette „az iratok közti kezelést”. Ezt a nyilvánvalóan leírási hiba folytán előállt pontatlanságot a vonatkozó rendelkezés mellőzésével a másodfokú bíróság kijavította.

A törvényszék az alap- és megismételt eljárás során felmerült bűnügyi költség teljes összegének viselésére kötelezte a terheltet, figyelmen kívül hagyva a Be. 403.§ (5) bekezdését, amely értelmében a vádlott nem kötelezhető annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárást meg kellett ismételni.

A bűnügyi költség viseléséről a Be. 338.§ (1) és (2) bekezdései szerint a bíróság ügydöntő határozatában rendelkezik, s amennyiben a vádlottat bűnösnek mondja ki, vagy szabálysértési felelősségét megállapítja, kötelezi őt annak a bűnügyi költségnek a megfizetésére, amelyet a törvény szerint nem más visel. A bűnügyi költség viselésére való kötelezés szigorúan kapcsolódik a vádlott felelősségéhez, kizárólag azon cselekménnyel, illetve a tényállásnak azon részével kapcsolatban kötelezhető a bűnügyi költség megfizetésére, amely vonatkozásában bűnösségét vagy felelősségét megállapították, továbbá nem lehet kötelezi azon bűnügyi költség megfizetésére, amely nem az ő mulasztása folytán, szükségtelenül merült fel. (Ide sorolható a szükségtelen szakértői bizonyítás felvételével kapcsolatos költség, tévedésből megidézett tanú útiköltsége stb.)

Ha a bíróság az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyához képest aránytalanul nagynak találja a bűnügyi költséget, a Be. 338.§ (4) bekezdése alapján mentesítheti a vádlottat a bűnügyi költség egy részének megfizetése alól, ebben az esetben a bűnügyi költség ezen részét az állam viseli.

Az alapeljáráshoz képest a megismételt eljárásban a bűnügyi költség viselésére speciális szabály érvényesül. A hatályon kívül helyezés folytán tetemes szakértői díj merült fel, amelynek az volt az oka, hogy az eljárást - jellemzően a korábbi orvosszakértői vélemények közti ellentmondások feloldása érdekében - meg kellett ismételni. Ennek viselésére a vádlott nem kötelezhető, az államnak kell viselnie minden olyan költséget, amely abból adódóan merült fel, hogy a hatályon kívül helyezés következtében az eljárás ismételt lefolytatása vált szükségessé. Ennek megfelelően a vádlott által fizetendő bűnügyi költség összegét az ítélet tábla a megismételt eljárásban felmerült 557.213 forinttal, 2.214.572 forintra csökkentette, azzal, hogy a megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét Be. 372. § (1) bekezdése alapján a fentiek szerint megváltoztatta, ezt meghaladóan a Be. 371.§ (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az ítélet tábla a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése óta előzetes letartóztatásban töltött időt - az 1978. évi IV. törvény 92.§ (1) és (2) bekezdései szerint - beszámította a kiszabott börtönbüntetésbe.

A másodfokú ítélet elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2015. május hó 27. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sebe Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Halász Etelka s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2014. május hó 12. napján kelt 10.B.704/2012/52. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.274/2014/16. számú ítéletével **2015. május hó 27. napján** jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2015. május hó 27. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző